

Oirschotse boomkweker investeert in bodem met stalmest, compost, groenbemesters en graan

‘Bodemkwaliteit bepaalt rendement’

JOHAN BOONEN

BodemUP zorgt ervoor dat bodemkennis op maat beschikbaar komt voor boeren en tuinders. Joost Vlemminx krijgt advies van BodemUP-adviseur Hans Smeets die hamert op een gezond bodemleven. Koolstof speelt een cruciale rol.

REPORTAGE

Boomkweker Joost Vlemminx in het Brabantse Oirschot loopt samen met bodemadviseur Hans Smeets door een perceel graan. ‘Kijk, hier staat het gewas net wat minder. Dat zijn de sporen van de oogst van vorig jaar waarbij vrij zware machines zijn gebruikt en nogal wat grond is omgewoeld.’ Met het rooien van bomen krijgt de bodemstructuur een tik: dat is bijna onvermijdelijk. Het is terug te zien in het graan, dat hier en daar onregelmatigheden vertoont.

Toch is Vlemminx heel zuinig op zijn grond. Hij besteedt na de oogst veel aandacht aan de bodem. Percelen worden dan bemest met vaste stalmest en verrijkte compost. Daarna worden groenbemesters en granen geteeld. Het graan gaat naar een pluimveehouder in de buurt, die deelneemt aan het Beter leven-concept waarbij het voer voor de dieren uit de regio moet komen. ‘Mijn bijdrage aan een mooie, regionale kringloop’, aldus de boomkweker.

Pas na twee jaar plant Vlemminx weer jonge bomen op het perceel, die vervolgens na twee of drie jaar zullen worden gerooid. Vlemminx is deelnemer aan BodemUP. Dat project zorgt ervoor dat de meest actuele bodemkennis in Nederland op maat beschikbaar komt voor grondgebruikers (lees: akkerbouwers, melkveehouders, fruittelers, vollegrondsgroentelers en boomkwekers). Hans Smeets is een van de adviseurs binnen het project.

Vlemminx begon in 2005 met de teelt van bomen. Het bedrijf telt 14 hectare. Het assortiment is breed, met ongeveer vijftig soorten (waaronder esdoorn, haagbeuk, linde, kastanje en eik) in honderd cultivars. Hij is gespecialiseerd in het kweken van twee- en driejarige spullen en lichte laan- en parkbomen. Een ‘teelt’ duurt bij Vlemminx twee tot drie jaar. Dan gaan de bomen naar gespecialiseerde kwekerijen in de regio.

Dat Vlemminx een beroep doet op een bodemadviseur binnen het project BodemUP is geen verrassing. Hij is naar eigen zeggen altijd al met de bodem bezig geweest. De bodemkwaliteit bepaalt volgens hem in hoge mate het rendement van zijn bedrijf. Dat hij de bodem na een teelt van twee of drie jaar twee jaar ‘rust’ geeft, vindt hij geen overbodige luxe. ‘Ik wil bomen van kwaliteit blijven leveren. Dan zul je moeten investeren in de bodem. Vergis je niet, een hectare bomen vertegenwoordigt een enorme financiële waarde. Veel meer dan pakweg mais of gras.’

Overigens vindt Vlemminx de term ‘rust’ geen gelukkige. ‘Ik teel in die periode onder meer groenbemesters. Maar ook dat gewas moet je goed verzorgen en van de juiste voeding voorzien. Pas dan kan het voldoende suikers afgeven aan het bodemleven. Dat bodemleven is essentieel voor de bodemkwaliteit.’ Een groenbemester is in het geval van Vlemminx geen monocultuur, maar bestaat uit vijf, zes verschillende soorten. ‘Iedere soort heeft specifieke eigenschappen. Het hele complex zorgt voor een vitalere bodem.’

Ook een groenbemester moet je goed verzorgen en van de juiste voeding voorzien

Smeets bezoekt als bodemspecialist jaarlijks talloze agrarische bedrijven en kent de reputatie van boomkwekers. Die is op het gebied van bodembeheer niet best. ‘De oogst vergt dikwijls zware machines en vindt vaak in de natte wintermaanden plaats onder slechte weersomstandigheden. Dat is funest voor de bodemstructuur. De druk om vervolgens snel

Interesse in BodemUP?

Aanmelden voor BodemUP kan via bodemup@zito.nl. Het project, onder de paraplu van Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, loopt drie jaar. Deelnemers kunnen ieder jaar met een ander perceel meedoen. Deelname is gratis. BodemUP wordt mede mogelijk gemaakt met steun van LNV, de Europese Unie, het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling en financiële gelden uit de regio.

een nieuwe teelt te starten is hoog. Grond is immers schaars en duur.’

Volgens Smeets doen boomkwekers er goed aan om na de oogst te investeren in de bodem. ‘Een aantal boomkwekers kiest voor spitten. Dat verbetert inderdaad de bodemstructuur, maar is slechts een oplossing voor de korte termijn.’

MEER TIJD NEMEN

Het advies van Smeets: neem meer tijd. Hij is uitgesproken voorstander van groenbemesters en stalmest. En van verrijkte compost. Dat is compost aangevuld met bijvoorbeeld lavameel, zeoliet en sporenelementen. Een relatief dure meststof, maar volgens Smeets rendabel.

Bodemanalyses zijn onmisbaar om te bepalen hoeveel voeding een perceel nodig heeft. De analyses geven inzicht in de chemische, biologische en fysieke toestand van de bodem. ‘De C/N-ratio’s moeten werp op orde komen’, aldus Smeets. Hij doet daarmee op de verhouding tussen de hoeveelheid koolstof en stikstof in de bodem.

‘Veel koolstof in de bodem is goed voor het bodemleven, voorkomt erosie en verhoogt het vochthoudend vermogen van de grond. En meststoffen spoelen in zo’n bodem minder makkelijk uit. Voor dit soort processen is een divers, actief bodemleven cruciaal’, legt de BodemUP-adviseur uit.

Vlemminx deelt de visie van Smeets. Hij kent de verleiding om snel bij te sturen met kunstmest. Dat zorgt op het oog voor een mooi gewas. Maar ‘mooi’ is niet gelijk aan ‘sterk’. Hij ziet liever een wat gedrongen gewas met een sterk wortelstelsel. ‘Dat is de boom die de sector wil. Het wortelstelsel bepaalt in hoge mate of een boom het redt bij de eindgebruiker.’

Joost Vlemminx (links) in overleg met Hans Smeets.

Foto's: Johan Boonen

Druppelirrigatie voorkomt bladschade.

Een grondboor is voor Smeets onmisbaar.